

Ζωή με τους Γύπες

Η τετραετής προσπάθεια διάσωσης του Πυρόχρου Γύπα στην Κύπρο

Ο μοναδικός Πυρόχρους Γύπας

Πληθυσμός σήμερα
στην Κύπρο:
20 πουλιά (Δεκ. 2020)

Κατάσταση
διατήρησης του
είδους στην Κύπρο:
Εξαιρετικά κρίσιμη

Αναπαραγωγή:
Μονογαμικά ζευγάρια
που γεννούν ένα
αυγό τον χρόνο

Τροφή:
Ψοφίμια ζώων μεσαίου
ή μεγάλου μεγέθους

Επιστημονική
ονομασία:
Gyps fulvus

Προσδόκιμο ζωής:
Έως και 37 χρόνια
(σε αιχμαλωσία)

Ανοιγμα
φτερούγων:
240-280 εκ.

Βάρος:
6-11 κιλά

Μήκος σώματος:
95-110 εκ.

Οικοσυστημικές υπηρεσίες

Οι Γύπες παρέχουν μια αποτελεσματική, οικονομικά αποδοτική και φιλική προς το περιβάλλον υπηρεσία απομάκρυνσης πτωμάτων ζώων, διευκολύνοντας εν δυνάμει τους κτηνοτρόφους στη διαχείριση των νεκρών κτηνοτροφικών ζώων. Υπολογίζεται ότι ένας υγιής πληθυσμός Γυπών στην Κύπρο θα μπορούσε να μειώσει κατά 43%-62% τις εκπομπές ρύπων CO2 που προκύπτουν από τη μεταφορά νεκρών ζώων στις εγκαταστάσεις διαχείρισης.

Επίσης, προκαταρκτικά δεδομένα για την αξία του οικοτουρισμού δείχνουν ότι τα έσοδα από δραστηριότητες αναψυχής σχετικές με τον Γύπα θα μπορούσαν να συνεισφέρουν στην Κύπρο περίπου 650 χιλιάδες ευρώ τον χρόνο.

Στο χείλος της εξαφάνισης

Στο παρελθόν, οι γύπες ήταν εκατοντάδες με τουλάχιστον 15 αποικίες σε διάφορες τοποθεσίες στο νησί. Ο πληθυσμός άρχισε να μειώνεται τη δεκαετία του '50 - '60 κυρίως λόγω αλλαγών στην κτηνοτροφία, που σήμαινε τη μείωση της διαθέσιμης τροφής για τον Γύπα. Επίσης, η χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων για την εξόντωση αδέσποτων σκυλιών, αλεπούδων και κορακοειδών το '80 και το '90 προκάλεσαν μαζικές δηλητηριάσεις που επέφεραν μεγάλα πλήγματα στον πληθυσμό.

Οι κυριότερες απειλές

Δηλητηρίαση

Αν και παράνομη σε όλη την Ευρώπη, η χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων αποτελεί ένα επίμονο πρόβλημα της κυπριακής υπαίθρου. Αποτελεί την κύρια αιτία της συνεχούς μείωσης του πληθυσμού του Γύπα στην Κύπρο από το 1950 μέχρι σήμερα.

Ενόχληση σε τοποθεσίες αναπαραγωγής

Η ενόχληση μπορεί να επηρεάσει την αναπαραγωγική επιτυχία, την τροφοληψία και την πιθανή εξάπλωση των Γυπών σε νέες αποικίες. Πολλές από τις ιστορικές αποικίες του είδους έχουν εγκαταλειφθεί και είναι πλέον ακατάλληλες για αναπαραγωγή λόγω ανθρώπινων παρεμβάσεων.

Έλλειψη τροφής

Οι αλλαγές στην κτηνοτροφία, όπως η μείωση της ελεύθερης βόσκησης και η θέσπιση αυστηρής νομοθεσίας που υποχρεώνει τους κτηνοτρόφους να μεταφέρουν τα νεκρά ζώα σε ενδεδειγμένες υποδομές επεξεργασίας, έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση της διαθέσιμης τροφής για τον Γύπα.

Προσκρούσεις με ηλεκτρικά καλώδια

Τα εναέρια ηλεκτρικά καλώδια αποτελούν έναν από τους κυριότερους παράγοντες θνησιμότητας για τα πουλιά σε ολόκληρο τον κόσμο. Οι προσκρούσεις με ηλεκτρικά καλώδια μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά τον πληθυσμό του Γύπα.

Δηλητήρια: ο σιωπηλός δολοφόνος της υπαίθρου

Κίνητρα

Η χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων είναι τεκμηριωμένα μία από τις σοβαρότερες απειλές για την άγρια ζωή σε ολόκληρο τον κόσμο. Στην Κύπρο, τα κίνητρα πίσω από τη χρήση τους είναι κυρίως η προστασία κτηνοτροφικών ζώων από άλλα ζώα θηρευτές, όπως αλεπούδες και αδέσποτοι σκύλοι. Σε άλλες περιπτώσεις, δηλητηριασμένα δολώματα χρησιμοποιούνται για εξολόθρευση αλεπούδων, αλλά και για σκόπιμη δηλητηρίαση κυνηγετικών σκύλων σε αντεγκδικήσεις μεταξύ κυνηγών ή κυνηγών-κτηνοτρόφων.

Μια άκρως επικίνδυνη πρακτική

Οποιοδήποτε ζώο βρεθεί στην περιοχή μπορεί να πέσει θύμα δηλητηρίασης αν καταναλώσει δηλητητήριο ή άλλο ζώο που έχει ήδη καταναλώσει δηλητητήριο. Πέρα από την άγρια ζωή, τα δηλητηριασμένα δολώματα αποτελούν επίσης θανάσιμη απειλή για ζώα εργασίας (όπως σκύλοι φύλακες κοπαδιών και κυνηγετικοί σκύλοι) και ζώα συντροφιάς, και εν τέλει για τον άνθρωπο, αφού κάποιες από αυτές τις ουσίες όταν έρθουν σε επαφή με το δέρμα ή εισπνευστούν μπορεί να έχουν σοβαρές επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία.

Ποινές

Η τοποθέτηση δηλητηριασμένων δολωμάτων είναι παράνομη και τιμωρείται με μέχρι και τρία χρόνια φυλάκιση ή/και πρόστιμο που ανέρχεται στα €20.000 βάσει του περί Προστασίας και Διαχείρισης των Αγρίων Πτηνών και Θηραμάτων Νόμου. Σε περίπτωση δε που προκληθεί ουσιαστική βλάβη σε προστατευόμενο είδος όπως ο Γύπας, ο περί Προστασίας του Περιβάλλοντος μέσω του Ποινικού Δικαίου Νόμος προβλέπει ποινή μέχρι τα δέκα χρόνια φυλάκιση ή/και €500.000 πρόστιμο.

Το πρόγραμμα «Ζωή με τους Γύπες»

Το πρόγραμμα «Ζωή με τους Γύπες» έχει στόχο να αποτρέψει την εξαφάνιση του Πυρόχρου Γύπα από το νησί και να ενισχύσει τον πληθυσμό του. Για να το πετύχει αυτό, εμπλέκει σημαντικούς φορείς για να αντιμετωπίσει τις κύριες απειλές του είδους ώστε ο πληθυσμός του Γύπα να μπορέσει να ανακάμψει.

Μερικές από τις δράσεις του προγράμματος είναι:

- Δημιουργία δυο Ομάδων Σκύλων για την ανίχνευση και έγκαιρη απομάκρυνση δηλητηριασμένων δολωμάτων από την ύπαιθρο.
- Βελτίωση του τρόπου διαχείρισης περιστατικών δηλητηρίασης άγριας ζωής μέσω αποτελεσματικών διαδικασιών, εκπαίδευσης και κατάρτισης των εμπλεκόμενων φορέων.
- Εκπόνηση Εθνικού Σχεδίου Δράσης Ενόπια στα Δηλητήρια.
- Εκπόνηση μελετών σε σχέση με τη βιωσιμότητα του πληθυσμού του Γύπα στην Κύπρο, τις οικοσυστημικές υπηρεσίες του είδους και μελετών σε σχέση με το επίπεδο ευαισθητοποίησης ενδιαφερόμενων ομάδων γύρω από το θέμα της χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων.
- Σήμανση εναέριων ηλεκτρικών καλωδίων που αναγνωρίζονται ως επικίνδυνα για πρόσκρουση γυπών.
- Δημιουργία ταΐστρας για παροχή συμπληρωματικής τροφής στους γύπες.
- Εισαγωγή γυπών από την Ισπανία για την ενίσχυση του κυπριακού πληθυσμού.
- Παρακολούθηση του πληθυσμού και της αναπαραγωγικής του δραστηριότητας και τοποθέτηση πομπών GPS σε αριθμό πουλιών.
- Ευαισθητοποίηση και ενημέρωση ενδιαφερόμενων ομάδων (κυνηγοί, κτηνοτρόφοι) και τοπικών κοινοτήτων.

© Raija Howard

Βοήθησέ μας να σπάσουμε την αλυσίδα θανάτου στην ύπαιθρο

Έχεις μάθει για δηλητηριασμένα
δολώματα ή δηλητηριασμένο ζώο
στην ύπαιθρο;

Κάλεσε άμεσα την Υπηρεσία Θήρας
και Πανίδας στα τηλέφωνα που
αναγράφονται δίπλα καθώς και τον τοπικό
αστυνομικό σταθμό για να το αναφέρεις.

Η αναφορά περιστατικού δηλητηρίασης
στις αρχές βοηθά στη διάσωση
περισσότερων ζώων από δηλητηρίαση,
αλλά και στη διερεύνηση του
περιστατικού για εντοπισμό του δράστη.

Τηλέφωνα επικοινωνίας Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας:

Επαρχία Λευκωσίας:

22662428*, 22664606*, 99445697

Επαρχίες Λάρνακας / Αμμοχώστου:

24805128*, 99634325

Επαρχία Λεμεσού:

25343800*, 99445728, 99628338

Επαρχία Πάφου:

26306211*, 99445679

Κεντρικά Γραφεία Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας (Λευκωσία):

22867786*

*ώρες γραφείου

Φορείς υλοποίησης:

Με χρηματοδότηση από: